

Briselē, 24.7.2019.
COM(2019) 354 final

2019/0161 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta
pārvaldības sistēmu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Kad pirms desmit gadiem Eiropas Savienību un eurozonu skāra globālā krīze, ekonomiskā un sociālā situācija Savienībā strauji pasliktinājās. Finanšu krīze eurozonā ātri vien kļuva par ekonomikas un valsts parāda krīzi. Reaģējot uz to, tika veikti pasākumi, lai saglabātu eurozonas stabilitāti un integritāti. Kopš tā laika šie pasākumi ir papildināti un nostiprināti ar dažādām iniciatīvām, kuru mērķis ir ilgtermiņā novērst nepilnības vienotās valūtas zonas struktūrā. Lai gan ir veikti būtiski uzlabojumi, sekojot ieteikumiem, kas sniegti 2015. gada jūnija piecu priekšsēdētāju ziņojumā un 2017. gada 31. maija Pārdomu dokumentā par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu, joprojām ir dažas būtiskas nepilnības. Viena no krīzes laikā gūtajām mācībām ir tā, ka dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, būtu vēl vairāk jāpalielina savas ekonomikas noturība, veicot mērķtiecīgas strukturālās reformas un ieguldījumus, lai veicinātu visas eurozonas konvergenci un konkurētspēju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, 2018. gada 14. decembra Eurosamitā (kas norisinājās iekļaujošā formātā ar 27 valstu dalību) Savienības vadītāji pilnvaroja Eurogrupu strādāt pie vairākiem jautājumiem, lai veicinātu ekonomiskās un monetārās savienības izveidi; šie jautājumi jo īpaši ietvēra struktūras, īstenošanas kārtības un grafika izveidi budžeta instrumentam, kas paredzēts eurozonas un dalībvalstu, kuras brīvprātīgā kārtā piedalās valūtas kursa mehānismā (VKM II), konverģencei un konkurētspējai. Šis instruments būs daļa no Savienības budžeta un tiks pieņemts, pamatojoties uz attiecīgo Komisijas tiesību akta priekšlikumu, kas vajadzības gadījumā tiks grozīts. Eurosamitā tika arī norādīts, ka šim instrumentam būtu jāpiemēro eurozonas dalībvalstu izvirzītie kritēriji un stratēģiskās norādes. Komisijas 2019. gada 12. jūnija paziņojumā "Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšana": pārskats par paveikto četrus gadus pēc piecu priekšsēdētāju ziņojuma¹ tika ieskicēts ceļš uz ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu. Tajā īpaši tika uzsvērts, ka konverģencei un konkurētspējai paredzēts budžeta instruments palielinātu ekonomiskās un monetārās savienības noturību, atbalstot saskaņotas reformu un ieguldījumu paketes, kuru mērķis ir risināt eurozonas dalībvalstu konkurētspējas un konverģences problēmas. Komisijas paziņojumā bija arī norādīts, ka tā, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 136. pantu, ir gatava ierosināt jaunu regulu par šāda instrumenta pārvaldības sistēmu, vienlaikus pilnībā ievērojot Komisijas prerogatīvas attiecībā uz budžetu un programmu īstenošanu. Eurogrupa 2019. gada 14. jūnijā vienojās par eurozonas dalībvalstu un to dalībvalstu, kuras brīvprātīgi piedalās VKM II, konverģencei un konkurētspējai paredzētā gaidāmā budžeta instrumenta galveno iezīmju nosacījumu dokumentu². Vadītāji 2019. gada 21. jūnija Eurosamitā atzinīgi novērtēja šo vienošanos un uzsvēra, ka ir jāstrādā pie visiem vēl neatrisinātajiem jautājumiem, lai nodrošinātu, ka eurozonas dalībvalstu lēmumu pieņemšana notiek autonomi³.

Šajā nolūkā ar ierosināto regulu eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētam jaunam budžeta instrumentam izveido pārvaldības sistēmu. Šis instruments tiks iekļauts

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/emu_communication_en.pdf

² <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/06/14/term-sheet-on-the-budgetary-instrument-for-convergence-and-competitiveness/>

³ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2019/06/21/statement-of-the-euro-summit-21-june-2019/>

Reformu atbalsta programmā⁴. Pārvaldības sistēma sniegs ekonomikas politikas norādes reformām un ieguldījumiem, kuri saskaņā ar vispārējo ekonomikas politikas koordinēšanas sistēmu Savienībā tiks atbalstīti ar jauno budžeta instrumentu.

Konverģencei un konkurētspējai paredzētais budžeta instruments kā daļa no Reformu atbalsta programmas tiecas Savienībā veicināt kohēziju, nodrošinot finansiālu atbalstu eurozonas dalībvalstu reformām un ieguldījumiem, kas izklāstīti saskaņotās paketēs. Ar ierosināto regulu ir paredzēts organizēt minētā budžeta instrumenta pārvaldības aspektu, un tā ir jāskata kopā ar Reformu atbalsta programmu.

Šajā kontekstā, tikai eurozonas dalībvalstīm paturot balsstiesības, Padomei tiktu uzticēti šādi uzdevumi: i) eurozonas reformu un ieguldījumu vispārējā stratēģija un pārraudzība; un ii) konkrētām valstīm adresēti norādījumi par to reformu un ieguldījumu mērķiem, kas atbalstāmi ar budžeta instrumentu. Proti, ierosinātajā regulā paredzēts, ka Padome (pēc apspriešanās ar Eurogrupu) Ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku (turpmāk — eurozonai adresēts ieteikums) katru gadu nosaka stratēģiskas ievirzes reformu un ieguldījumu prioritātēm eurozonā kopumā. Nosakot stratēģiskās ievirzes, Padome var lūgt Eurosamita viedokli. Pēc tam Padome attiecībā uz visām eurozonas dalībvalstīm pieņemtu Ieteikumu ar konkrētām valstīm adresētiem norādījumiem par to reformu un ieguldījumu mērķiem, kas atbalstāmi ar budžeta instrumentu. Eurozonas dalībvalstis saskaņā ar konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu var nolemt iesniegt priekšlikumus par reformu un ieguldījumu paketēm; eurozonas dalībvalstīm, budžeta instrumenta ietvaros iesniedzot saskaņotas reformu un ieguldījumu paketes, būs jāņem vērā gan stratēģiskās ievirzes, gan konkrētām valstīm adresētie norādījumi. Attiecībā uz dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, kuras piedalās VKM II, un kuras vēlas brīvprātīgi piedalīties konverģencei un konkurētspējai paredzētajā budžeta instrumentā, būtu jāizstrādā atbilstīgi pasākumi saskaņā ar šajā regulā paredzēto sistēmu.

Pārvaldības sistēma, ko ierosināts piemērot eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētajam budžeta instrumentam, ir atbildes reakcija uz nepieciešamību stiprināt eurozonas ekonomikas politikas koordināciju un vajadzību veicināt reformas un ieguldījumus, kas risina problēmas eurozonā kopumā un veicina tās ekonomisko un sociālo konverģenci.

Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēma atbildīs ar Eiropas pusgadu sekmīgi iedibinātajam Savienības ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas procesam. Šajā regulā izklāstītā pārvaldības sistēmas īstenošana tiks saskaņota arī ar Eiropas pusgada grafiku.

Ikgadējās stratēģiskās ievirzes Padome pieņems kā eurozonai adresētā ieteikuma neatņemamu sastāvdaļu, kuru pirms pieņemšanas Padomē apstiprina Eiropadome. Komisija sniegs ieguldījumu stratēģiskajās ievirzēs, informējot Padomi par to, kā iepriekšējos gados ir ievērotas stratēģiskās ievirzes, un tādējādi stiprinot politikas norāžu konsekvensi.

Stratēģiskās ievirzes tiks ņemtas vērā konkrētām eurozonas dalībvalstīm adresētajos norādījumos, un tie pilnībā atbildīs konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kuri līdztekus tiks pieņemti Eiropas pusgada ietvaros pēc tam, kad vajadzības gadījumā būs notikušas apspriedes attiecīgajās Līgumā paredzētajās komitejās. Proti, konkrētām valstīm adresētajos norādījumos tiks norādīts, par kuriem konkrētajiem reformu un ieguldījumu mērķiem, kas noteikti konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, katra eurozonas dalībvalstis

⁴ COM(2018)391; https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-reform-support-programme-regulation_en.pdf

var izvēlēties iesniegt saskaņotu reformu un ieguldījumu pakešu priekšlikumus konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros. Tāpēc konkrētām valstīm adresētie norādījumi nepapildinās konkrētām valstīm adresētos ieteikumus, bet gan noteiks šo ieteikumu prioritātes attiecībā uz budžeta instrumenta sniegto atbalstu. Lai nodrošinātu efektivitāti, šie konkrētām valstīm adresētie norādījumi, kas attiecas uz visām eurozonas dalībvalstīm, tiks pieņemti kā viens ieteikums. Attiecīgā gadījumā saskaņā ar ierosināto regulu sniegtajos norādījumos tiks pienācīgi ņemtas vērā visas makroekonomikas korekciju programmas, kuras attiecīgajā brīdī tiktu piemērotas dalībvalstij.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Ierosinātā regula nodrošinās pārvaldības sistēmu, ar kuru tiks sistematizēti ekonomikas politikas norādījumi attiecībā uz reformu un ieguldījumu paketēm, kas jāiesniedz eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros. Tā arī atbildīs ierosinātajām Savienības programmām ieguldījumu jomā (piemēram, ES kohēzijas politikas fondiem, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un *InvestEU*) un nodrošinās papildināmību un sinerģiju ar tām.

Ierosinātās regulas pamatā ir idejas, kas izklāstītas 2017. gada 31. maija Pārdomu dokumentā par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu⁵, un tā ir saskaņā ar Komisijas 2019. gada 12. jūnija paziņojumu “Ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšana: pārskats par paveikto četrus gadus pēc piecu priekšsēdētāju ziņojuma”, kurā tika ieskicēts ceļš uz ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu. Plānots, ka budžeta instruments būs daļa no Savienības budžeta, un tā apjoms tiks noteikts sarunās par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam. Ierosinātā regula arī atbilst minētās daudzgadu finanšu shēmas mērķiem.

Ierosinātā regula neskars Komisijas prerogatīvas attiecībā uz budžetu un programmu īstenošanu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 136. panta 1. punkta b) apakšpunkts kopā ar 121. panta 6. punktu.

LESD 136. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka, lai nodrošinātu pienācīgu ekonomiskās un monetārās savienības darbību, Padome, ievērojot LESD 121. un 126. pantā minētās atbilstīgās procedūras, var pieņemt noteikumus attiecībā uz konkrētajām eurozonas dalībvalstīm, lai tām noteiktu ekonomikas politikas pamatnostādnes, vienlaikus nodrošinot šādu pamatnostādņu atbilstību visai Savienībai pieņemtajām pamatnostādnēm, kā arī to uzraudzību.

LESD 121. panta 6. punktā ir noteikts, ka Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru var paredzēt sīki izstrādātus noteikumus daudzpusējās uzraudzības procedūras īstenošanai.

Saskaņā ar LESD 136. panta 1. punkta b) apakšpunktu ierosinātās regulas mērķis ir noteikt eurozonas dalībvalstu ekonomikas politikas pamatnostādnes, Reformu atbalsta programmas ietvaros ieviešot noteikumus par pārvaldības sistēmu, kas tiks piemērota gaidāmajam konverģencei un konkurētspējai paredzētajam budžeta instrumentam, kura saņēmēji ir

⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_lv.pdf

eurozonas dalībvalstis. Ņemot vērā priekšlikuma priekšmetu, LESD 121. panta 6. punktā minētā procedūra ir attiecīgā procedūra ierosinātās regulas pieņemšanai.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ierosinātajā regulā ir ievērots subsidiaritātes princips, jo ar to tiek pieņemti pasākumi, kuru mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs (“valsts nepietiekamības tests”), un ar Savienības iesaisti šos mērķus var sasniegt labāk, nekā dalībvalstij rīkojoties vienai (“salīdzinošais efektivitātes tests”).

Šajā ziņā politikas norādes, piemēram, stratēģiskas ievirzes eurozonai kopumā un konkrētu, individuālu mērķu noteikšana reformām un ieguldījumiem, kas var arī veicināt eurozonas vispārējo konvergenci un konkurētspēju, patiesi ir pasākumi, kurus var labāk formulēt un īstenot Savienības līmenī, nevis dalībvalstu līmenī. Saskaņā ar to Līgumos noteikto ekonomiskās politikas koordinēšanas lomu Komisija ir vislabāk piemērota uzņemties iniciatīvu pār šādiem jautājumiem un Padome — par tiem lemt.

Turklāt, palielinot Padomes locekļu, kas pārstāv eurozonas dalībvalstis, lomu attiecībā uz gaidāmā konvergenci un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēmu, tiks palielināta arī eurozonas kolektīvā atbildība par saskaņā ar šo regulu pieņemtajiem ekonomikas politikas koordinēšanas pasākumiem. Tas labi atspoguļo Līguma principu, saskaņā ar kuru ekonomikas politikas koordinēšana ir “vispārsvarīgs jautājums”.

Stratēģiskās ievirzes un konkrētām valstīm adresētie norādījumi, kas jāpieņem saskaņā ar šo priekšlikumu, attiecas tikai uz norādījumu sniegšanu eurozonas dalībvalstīm, savukārt faktisko reformu un ieguldījumu izvēle paliek attiecīgās dalībvalsts ziņā. Tā rezultātā ierosinātā regula neskar katras dalībvalsts tiesības izlemt, kāda rīcība ir vajadzīga vai lietderīga valsts, reģionālā vai vietējā līmenī; ierosinātajā regulā ir ievērots princips, ka reformu un ieguldījumu īstenošana joprojām ir valstu kompetencē un par to attiecīgajā valdības līmenī ir atbildīgas dalībvalstis.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tas ir piemērots pasākums, lai sasniegtu mērķi izveidot eurozonas konvergenci un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēmu. Priekšlikums nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai panāktu minētās pārvaldības sistēmas izveidi, ciktāl nav iespējams izmantot mazāk ierobežojošus līdzekļus, lai attiecībā uz dalībvalstu reformu un ieguldījumu prioritātēm un mērķiem izstrādātu ekonomikas politikas pamatnostādnes. Stratēģiskās ievirzes un konkrētām valstīm adresētie norādījumi, kas jāsaņem saskaņā ar ierosināto pārvaldības sistēmu, nav saistoši akti un tajos nosaka tikai reformu un ieguldījumu atsevišķas iezīmes, kuras savukārt eurozonas dalībvalstis pēc saviem ieskatiem var iesniegt kā paketi konvergenci un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros. Turklāt ar ierosināto regulu tikai nosaka šādu stratēģisko ieviržu un konkrētām valstīm adresēto norādījumu vispārējo saturu, konsekvenci un grafiku. Ņemot vērā šos priekšlikuma elementus, ierosinātā regula ir samērīgs līdzeklis tās mērķa sasniegšanai, jo tajā tiek izmantoti tikai tās mērķiem atbilstoši pasākumi.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātās Savienības pārvaldības sistēmas izveidi nevar panākt ar direktīvām vai brīvprātīgiem instrumentiem. Tāpēc šajā gadījumā ir lietderīgi izmantot regulu.

3. REZULTĀTI AĻSPRIEDĒM AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

Priekšlikumā ņemti vērā Eiropas Parlamentā un Eurosamitā paustie viedokļi.

Eiropas Parlaments savā iniciatīvas ziņojumā izklāstīja viedokli par eurozonas budžetspējas ceļvedi (*Böge/Berès* ziņojums — 2015/2344 (INI), 2017. gada 16. februāra ziņojums).

2018. gada decembra Eirosamitā Eurogrupa tika pilnvarota izstrādāt struktūru, īstenošanas kārtību un grafiku budžeta instrumentam, kas paredzēts eurozonas konverģencei un konkurētspējai, “pamatojoties uz attiecīgo Komisijas priekšlikumu, ko vajadzības gadījumā grozīs” (ar to vispārīgi saprata Komisijas 2018. gada maijā ierosināto Reformu atbalsta programmu). Konkrēti, 2018. gada decembra Eurosamita paziņojumā izskanēja aicinājums konverģencei un konkurētspējai paredzētajam budžeta instrumentam piemērot eurozonas dalībvalstu izstrādātus kritērijus un stratēģiskās norādes.

Eurogrupa 2019. gada 14. jūnijā vienojās par nosacījumu dokumentu, kurā noteica gaidāmā eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta vispārējās iezīmes un aicināja veikt pasākumus, lai eurozonas dalībvalstu pārvaldības sistēmu kodificētu “papildu tiesību aktā”. Turklāt 2019. gada 21. jūnija Eurosamitā tika norādīts, ka minētā instrumenta pārvaldības sistēmā ir jānodrošina eurozonas dalībvalstu “lēmumu pieņemšanas autonomija”.

Šajā saistībā pārvaldības sistēmas autonomiju, kā tā noteikta Līgumā, varētu garantēt tikai ar atsevišķu regulu atbilstīgi LESD 136. pantam. Pirmkārt, tikai ar atsevišķu regulu atbilstīgi LESD 136. pantam var noteikt ekonomikas pārvaldības pasākumus, ar kuriem precizēt stratēģiskās ievirzes un mērķus attiecībā uz eurozonas dalībvalstu reformām un ieguldījumiem, kas gaidāmā budžeta instrumenta ietvaros ir būtiski konverģencei un konkurētspējai. Otrkārt, tikai ar regulu atbilstīgi LESD 136. pantam var nodrošināt mehānismus, ar kuriem eurozonas dalībvalstis var pieņemt lēmumus ekonomikas politikas koordinēšanas jomā.

Papildus tam, ka tiktu nodrošināta Eurosamitā noteiktā “lēmumu pieņemšanas autonomija”, ar priekšlikumu atbilstīgi LESD 136. pantam šā instrumenta pārvaldībai tiktu noteikta eurozonas dimensija, to kodificējot veidā, kas ir saderīgs ar Komisijas prerogatīvām budžeta un programmu īstenošanas jomā (attiecībā uz gaidāmo konkurētspējai un konverģencei paredzēto budžeta instrumentu).

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikums nav saistīts ar normatīvās atbilstības un vienkāršošanas pārbaudi un nerada izmaksas par atbilstības nodrošināšanu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem vai citām ieinteresētajām personām.

- **Pamattiesības**

Priekšlikumam nebūs tiešas ietekmes uz Savienības pamattiesību ievērošanu un aizsardzību, jo ar regulu tikai tiek izveidota ekonomikas pārvaldības sistēma. Stratēģiskās ievirzes un Padomes pasākumi (ieteikumi), kas pieņemti saskaņā ar ierosināto regulu, nav saistoši un ir adresēti dalībvalstīm.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmēs Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

• **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ar ierosināto regulu izveido eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēmu. Šajā kontekstā ierosinātās regulas galvenais priekšmets un darbības joma ir eurozonas dalībvalstu konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēma Reformu atbalsta programmas ietvaros. Tādējādi tās piemērošanas joma attiecas arī uz eurozonas dalībvalstīm (1. pants).

Kā skaidri noteikts ierosinātās regulas mērķos, tajā ir paredzēti divi atsevišķi pasākumu veidi, kurus Padome var pieņemt (3. pants). Attiecībā uz eurozonu kopumā Padome pēc apspriešanās ar Eurogrupu var pieņemt stratēģiskas ievirzes reformu un ieguldījumu prioritātēm eurozonā; un attiecībā uz atsevišķām eurozonas dalībvalstīm Padome var izstrādāt konkrētām valstīm adresētus norādījumus, kuros būtu noteikti mērķi reformām un ieguldījumiem, kas ir būtiski saskaņā ar konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu un ko attiecīgās dalībvalstis var vēlēt iesniegt Komisijai konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros. Konkrētām valstīm adresētie norādījumi atbildīs eurozonas stratēģiskajām ievirzēm un konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas pieņemti Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada ietvaros, pēc vajadzības apspriežoties ar attiecīgajām Līgumā paredzētajām komitejām.

Priekšlikumā paredzēts noteikums par eurozonas reformu un ieguldījumu prioritāšu stratēģisko ieviržu iekļaušanu eurozonas ieteikumā (4. pants). Pirms Padome, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu, ar kvalificētu balsu vairākumu kā eurozonai adresēta ieteikuma neatņemamu sastāvdaļu pieņems stratēģiskās ievirzes, būs nepieciešama apspriešana Eurogrupā. Turklāt minētā pieeja Eurosamitā tiktu apstiprināta katru gadu. Ierosinātajā regulā Komisijai ir arī noteikts pienākums informēt Padomi par to, kā ir ievērotas iepriekšējās ikgadējās stratēģiskās pamatnostādnes, un tas ļaus Padomei nākamā gada stratēģiskajās pamatnostādnēs atspoguļot politikas īstenošanas progresu.

Pārvaldības sistēma ir arī konkrētāk atspoguļota Padomes ieteikuma noteikumos (5. pants), kur attiecībā uz visām eurozonas dalībvalstīm sniegti konkrētām valstīm adresēti norādījumi. Konkrētām valstīm adresētie norādījumi būtu jāsaskaņo ar norādījumiem, kas attiecīgajai dalībvalstij sniegti konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, vai arī tajos būtu pienācīgi jāņem vērā visi Padomes lēmumi, ar kuriem apstiprina makroekonomikas korekciju programmu. Padomes ieteikums ar konkrētām valstīm adresētiem norādījumiem, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu, tiks pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu. Stratēģiskās ievirzes (4. pants) un konkrētos valstīm adresētos norādījumus dalībvalstis varētu pārņemt konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros. Abi šie pasākumi kalpos par pamatu dalībvalstu iespējamajiem priekšlikumiem par saskaņotām reformu un ieguldījumu paketēm konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros. Visbeidzot, dalībvalsts var izvēlēties piedalīties un iesniegt atbilstīgas reformu un ieguldījumu paketes, lai saņemtu atbalstu no budžeta instrumenta.

Attiecībā uz budžeta instrumentu var tikt noteikta minimālā valsts līdzfinansējuma likme, kas būtu procentuālā daļa no reformu un ieguldījumu kopējām izmaksām. Šajā kontekstā, lai saistībā ar gaidāmo konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu modulētu valsts līdzfinansējuma likmi, 6. pantā ir paredzēts, ka Padome, pamatojoties uz Komisijas novērtējumu, noteikts, kuras dalībvalstis ir uzskatāmas par tādām, kas saskaras ar nopietnu ekonomikas lejupslīdi. Šis noteikums neskar Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97, kas grozīta

ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1056/2004 un Padomes Regulu (ES) Nr. 1177/2014, 2. panta 2. punkta piemērošanu⁶.

Ar ierosināto regulu attiecībā uz stratēģiskām ievirzēm un Padomes ieteikumiem tiek atkārtoti apstiprināts LESD 136. panta 2. punktā paredzētais balsošanas noteikums: balsot būs tiesīgi tikai tie Padomes locekļi, kas pārstāv eurozonas dalībvalstis (7. pants).

Lai uzlabotu dialogu starp Savienības iestādēm, proti, starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, un lai nodrošinātu lielāku pārredzamību un pārskatatbildību, ierosinātajā regulā ir izklāstīti parametri dialogam par ekonomikas jautājumiem, kurā ir iesaistīts Eiropas Parlaments, Padome un Eurogrupa (8. pants). Saskaņā ar minēto sistēmu Eiropas Parlamenta kompetentā komiteja var rīkot dialogu par ekonomikas jautājumiem un uzaicināt Padomes un Eurogrupas priekšsēdētājus apspriest saskaņā ar regulu pieņemtos pasākumus.

Lai pārskatītu ierosinātās regulas efektivitāti, Komisijai ik pēc četriem gadiem, sākot no 2023. gada, ir jāpublicē un jānosūta ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei (9. pants).

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997R1467&from=LV;>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R1056&from=LV>
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:306:0033:0040:LV:PDF>

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēmu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. panta 1. punkta b) apakšpunktu kopā ar 121. panta 6. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem⁷,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu⁸,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Dalībvalstu ekonomikas politikas koordinācija ir vispārsvērīgs jautājums. Dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, ir īpaša interese un atbildība par to, lai saskaņā ar Padomes izstrādātajām vispārējām pamatnostādņēm tiktu īstenota ekonomikas politika, kas veicina ekonomiskās un monetārās savienības pienācīgu darbību, un lai izvairītos no politikas, kas to apdraud.
- (2) Lai nodrošinātu ekonomiskās un monetārās savienības pienācīgu darbību, dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, būtu jāveic to ekonomikas noturību veicinoši pasākumi, izmantojot mērķtiecīgas strukturālās reformas. 2018. gada decembra Eurosamitā Eurogrupa tika pilnvarota izstrādāt struktūru, īstenošanas kārtību un grafiku budžeta instrumentam, kas paredzēts eurozonas konverģencei un konkurētspējai. Lai nodrošinātu, ka dalībvalstis strukturālās reformas un ieguldījumus veic konsekventā, saskaņotā un labi koordinētā veidā, ir jāizveido pārvaldības sistēma, kas ļautu Padomei sniegt stratēģiskas ievirzes attiecībā uz reformu un ieguldījumu prioritātēm, kas dalībvalstīm jāveic eurozonā. Šāda sistēma veicinātu eurozonas konverģenci un konkurētspēju. Padomei būtu arī jāsniedz konkrētām valstīm adresēti norādījumi par tādiem atsevišķiem reformu un ieguldījumu mērķiem dalībvalstīs, kuru valūta ir euro, ko var atbalstīt ar konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu. Tā kā šāda sistēma ir īpaša dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, saskaņā ar šo regulu balsošanā būtu jāpiedalās tikai tiem Padomes locekļiem, kas pārstāv minētās dalībvalstis.
- (3) Savienības līmenī Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads ir dalībvalstu reformu prioritāšu noteikšanai un šo prioritāšu īstenošanas uzraudzībai izmantotais satvars. Šī regula pievēršas nepieciešamībai nodrošināt saskaņotību starp reformu un

⁷ OV C , , lpp.

⁸ OV C ; ; lpp.

ieguldījumu prioritātēm eurozonā kopumā un reformu un ieguldījumu mērķiem atsevišķās dalībvalstīs, kuru valūta ir euro, un nodrošināt to atbilstību Eiropas pusgamam.

- (4) Padomei ieteikuma par eurozonas ekonomikas politiku ietvaros katru gadu būtu jānosaka eurozonas reformu un ieguldījumu prioritāšu stratēģiskās ievirzes. Padomei stratēģiskās ievirzes būtu jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas ieteikuma un pēc tam, kad Eurogrupa ir apspriedusi reformas un ieguldījumu prioritātes, kuras tā uzskata par būtiskām un piemērotām iekļaušanai tajās. Arī ikgādējam Eirosamitam būs sava loma.
- (5) Lai nodrošinātu, ka stratēģiskās ievirzes atspoguļo mainīgo pieredzi, kas gūta, īstenojot konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu, Komisijai tās ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku papildus ieteikumam par stratēģiskajām ievirzēm būtu jāinformē Padome par to, kā stratēģiskās ievirzes ir ievērotas iepriekšējos gados.
- (6) Dalībvalstis, kuru valūta ir euro, var nolemt konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta ietvaros esniegt reformu un ieguldījumu pakešu priekšlikumus. Šajā nolūkā Padome pieņems ieteikumu, kurā konkrētām valstīm tiks adresēti norādījumi par to reformu un ieguldījumu mērķiem, kurus var atbalstīt ar budžeta instrumentu, kas paredzēts dalībvalstu, kuru valūta ir euro, konverģencei un konkurētspējai. Šim Padomes ieteikumam būtu jāatbilst saskaņā ar šo regulu pieņemtajām eurozonas stratēģiskajām ievirzēm un līdztekus pieņemtajiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem, kas pieņemti Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada ietvaros, pēc vajadzības apspriežoties ar attiecīgajām Līgumā paredzētajām komitejām. Padomes ieteikumā būtu pienācīgi jāņem vērā arī visas makroekonomikas korekciju programmas, kas apstiprinātas saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 472/2013⁹ noteikumiem.
- (7) Padomes ieteikumam, kurā sniegti konkrētām valstīm adresēti norādījumi par reformu un ieguldījumu mērķiem dalībvalstīs, kuru valūta ir euro, un kurš pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, būtu jāpamatojas uz Komisijas ieteikumu. Šim procesam nevajadzētu skart dalībvalstu, kuru valūta ir euro, brīvprātīgu dalību konverģencei un konkurētspējai paredzētajā budžeta instrumentā un Komisijas prerogatīvas attiecībā uz tā īstenošanu.
- (8) Šajā regulā izklāstītās pārvaldības sistēmas ietvaros Padomei būtu jānosaka stratēģiskās ievirzes eurozonai kopumā un jāsniedz konkrētām valstīm adresēti norādījumi par reformu un ieguldījumu pakešu mērķiem atsevišķās dalībvalstīs, kuru valūta ir euro. Komisija īsteno Savienības budžetu saskaņā ar LESD 317. pantu, kas ietver izdevumu programmu pārvaldību. Tam nevajadzētu ietekmēt Komisijas pienākumus attiecībā uz konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu [Reformu atbalsta programmas ietvaros] saskaņā ar Regulu (ES) XXXX/XX.
- (9) Lai modulētu valsts līdzfinansējuma likmes, kas paredzētas Regulā (ES) XXXX/XX [Reformu atbalsta programmas regula], un neskarot grozītās Padomes Regulas (EK)

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140., 27.5.2013., 1. lpp.).

Nr. 1467/97 2. panta 2. punkta piemērošanu, Padome, pamatojoties uz Komisijas veikto novērtējumu, nosaka, kuras dalībvalstis piedzīvo nopietnu ekonomikas lejupslīdi.

- (10) Lai uzlabotu dialogu starp Savienības iestādēm, proti, starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, un lai nodrošinātu lielāku pārredzamību un pārskatatbildību šajā dialogā par ekonomikas jautājumiem, Eiropas Parlamenta kompetentā komiteja var uzaicināt Padomes priekšsēdētāju, Komisiju un attiecīgā gadījumā Eurogrupas priekšsēdētāju piedalīties komitejā, lai apspriestu pasākumus, kas veikti saskaņā ar šo regulu.
- (11) Komisijai būtu regulāri jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas efektivitāti.
- (12) Tā kā šīs regulas mērķi — veicināt Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības pienācīgu darbību un konvergenci un konkurētspēju eurozonā, izveidojot konverģencei un konkurētspējai paredzētā budžeta instrumenta pārvaldības sistēmu — nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un rīcības mēroga dēļ tāpēc to labāk var sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠAS ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu paredz noteikumus attiecībā uz pārvaldības sistēmu, kas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. XXX/XX¹⁰ Reformu atbalsta programmas ietvaros attiecas uz eurozonas konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu.
2. Šo regulu piemēro dalībvalstīs, kuru valūta ir euro.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (a) “konkrētai valstij adresēti ieteikumi” ir Padomes ieteikumi, kas Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada kontekstā saskaņā ar LESD 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu ir adresēti katrai dalībvalstij;

¹⁰ OV C , , lpp.

- (b) “eurozonai adresēts ieteikums” ir Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku saskaņā ar LESD 136. pantu saistībā ar 121. panta 2. punktu.

3. pants

Mērķi

Ar šo regulu tiek veicināta dalībvalstu, kuru valūta ir euro, ekonomikas konverģence un konkurētspēja, izveidojot pārvaldības sistēmu, kas attiecas uz konverģencei un konkurētspējai paredzēto budžeta instrumentu, kurš ietver:

- (a) stratēģiskās ievirzes attiecībā uz reformu un ieguldījumu prioritātēm eurozonā kopumā;
- (b) konkrētām valstīm adresētus norādījumus par to reformu un ieguldījumu mērķiem, kuri ir būtiski konverģencei un konkurētspējai paredzētajam budžeta instrumentam, saskaņā ar konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem.

4. pants

Stratēģiskās ievirzes eurozonai

1. Pēc Komisijas ieteikuma un pēc apspriešanās Eirogrupā Padome eurozonai adresētā ieteikuma ietvaros katru gadu nosaka eurozonas reformu un ieguldījumu prioritāšu stratēģiskās ievirzes.
2. Līdztekus 1. punktā minētajam ieteikumam Komisija Padomi informē par to, kā dalībvalstis ir ievērojušas iepriekšējos gados pieņemtās stratēģiskās ievirzes.

5. pants

Konkrētām valstīm adresēti norādījumi

1. Padome pēc Komisijas ieteikuma pieņem ieteikumu, kas adresēts visām dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, katru gadu sniedzot konkrētām valstīm adresētus norādījumus par reformu un ieguldījumu mērķiem saistībā ar reformu un ieguldījumu paketēm, kuras dalībvalstis vēlāk var iesniegt saskaņā ar Regulu (ES) XXXX/XX [Reformu atbalsta programmas regula].
2. Šā panta 1. punktā minētais ieteikums atbilst 4. pantā minētajām stratēģiskajām ievirzēm un attiecīgajai konkrētajai dalībvalstij adresētajiem ieteikumiem. Šā panta 1. punktā minētajā ieteikumā Padome pienācīgi ņem vērā visas makroekonomikas korekciju programmas, kas apstiprinātas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 472/2013 7. panta 2. punktu.

6. pants

Nopietna ekonomikas lejupslīde

Lai modulētu Regulā (ES) XXXX/XX [Reformu atbalsta programmas regula] noteiktās valsts līdzfinansējuma likmes, attiecīgā gadījumā, pamatojoties uz Komisijas veiktu novērtējumu, 5.

panta 1. punktā minētajā ieteikumā konstatē, vai dalībvalsts piedzīvo nopietnu ekonomikas lejupslīdi.

Šis pants neskar Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 2. punkta piemērošanu.

7. pants
Balsošana Padomē

1. Par šajā regulā minētajiem pasākumiem balso tikai tie Padomes locekļi, kas pārstāv dalībvalstis, kuru valūta ir euro.
2. Šā panta 1. punktā minēto Padomes locekļu kvalificēto balsu vairākumu nosaka saskaņā ar LESD 238. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

8. pants
Dialogs par ekonomikas jautājumiem

Lai uzlabotu dialogu starp Savienības iestādēm, proti, starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, un lai nodrošinātu lielāku pārredzamību un pārskatatbildību, Eiropas Parlamenta kompetentā komiteja var uzaicināt Padomes priekšsēdētāju, Komisiju un attiecīgā gadījumā Eurogrupas priekšsēdētāju piedalīties komitejā, lai apspriestu saskaņā ar šo regulu veiktos pasākumus.

9. pants
Pārskatīšana

1. Līdz 2023. gada 31. decembrim un pēc tam reizi četros gados Komisija publicē ziņojumu par šīs regulas piemērošanu. Minētajā ziņojumā novērtē šīs regulas efektivitāti.
2. Komisija ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei.

10. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*